

Leo Trotskij

Den revolutionära krigskonstens skola

Tal vid partimedlemsmöte i Moskva, juli 1921 med anledning av Kominterns 3:e kongress. Publicerades på svenska av Frams förlag 1923 och i nytryck 1927 (ihop med talet *Värdsläget*). Här används Frams översättning.

Innehåll

Revolutionens materiella förutsättningar	1
Frågor om revolutionär taktik	2
Den revolutionära krigskonstens skola	4
De centristiska tendenserna i den italienska socialismen.....	6
Den italienska kommunismen, dess svårigheter och uppgifter	8
Den yttersta ”vänsterns” farhågor och förmodanden	9
Marshändelserna i Tyskland	10
Den tyska kontrarevolutionens krigskonst och de äventyrliga vänsterelementen	12
De äventyrliga tendenserna och den – fjärde internationalen	13
Vänsterns missgrepp och den ryska erfarenheten	14
Det franska kommunistpartiets positiva och negativa sidor.	15
Kommunism och syndikalism i Frankrike	17
Icke rättning höger, utan allvarlig förberedelse att gripa makten	19

Revolutionens materiella förutsättningar

Den kommunistiska teorin har först fastslagit den historiska utvecklingens inre orsakssammanhang och lagbundenhet. Med avseende på revolutionen har den marxiska teorin genom Marx' egen penna (i företalet till hans *Kritik av den politiska ekonomin*) uppställt ungefär följande sats ingen samhällsordning upphör, så länge den icke fört sina produktionskrafter till det maximum, som under förhandenvarande samhällsordning är möjligt; och ingen ny samhällsordning ser dagen, om icke i den gamla samhällsordningen de nödvändiga ekonomiska förutsättningarna för den förefinnas i sitt frö. Denna för den revolutionära politiken grundläggande sanning behåller även nu för oss hela sin ledande betydelse absolut obestridd. Men marxismen har mer än en gång uppfattats mekaniskt, rätlinjigt och därför felaktigt. Även ur den nyss anförda satsen kunna oriktiga slutsatser dragas. Marx menar, att en samhällsordning måste avträda från skådebanan, när produktionskrafterna – tekniken, människornas behärskande av naturen – icke vidare kunna utvecklas inom dess ram. Från marxistisk synpunkt är det historiska samhället som sådant den kollektiva, mångfaldiga människans organisation för stegringen av sin makt över naturen. Detta mål ges naturligtvis icke människorna av någon utifrån, utan de kämpa själva därför i sin utveckling, i det de anpassa sig efter de objektiva miljöförhållandena och allt mer och mer utöka sitt herravälde över de elementära naturkrafterna. Den satsen, att för revolutionen – för den sociala, djupare revolutionen, icke för de ytliga, politiska, om också blodiga omvälvningarna – genom vilken en hushållsordning ersätter en annan, betingelserna först skapas i och med att den gamla sociala ordningen icke mer erbjuder något rum för utvecklingen av produktivkrafterna – denna sats betyder ingalunda, att den gamla samhällsordningen av sig själv oundvikligt brister sönder i det ögonblick, då den blir i ekonomiskt avseende reaktionär, d. v. s. börjar hämma utvecklingen av människans tekniska makt. Ingalunda, ty även om produktionskrafterna utgöra den historiska utvecklingens grundläggande drivkraft, så fortgår dock icke denna utveckling utanför människan utan genom henne. Visserligen bildas produktivkrafterna – den sociala människans makt över naturen – oberoende av någon enskild människas vilja och blott i ringa mån beroende av de människors gemensamma vilja, vilka nu leva, ty tekniken ger oss ett anhopat kapital, som vi övertaga från det förflutna, vilket driver oss framåt eller under vissa förhållanden även hämma oss – men om det för teknikens produktivkrafter blir alltför trångt inom den gamla ramen – låt oss säga i slavägarsamhället, det feodala eller borgerliga samhället – och om i och för världsutvecklingen en förändring av samhällsformerna blivit nödvändig för den mänskliga makten, då fullbordas den icke av sig själv likasom solens upp- och nedgång, utan måste fullbordas genom människorna, genom de till klasser förenade människorna. Den samhällsklass, som dominerat i det gamla samhället och blivit reaktionär, måste avlösas av en ny samhällsklass, som förfogar över en ny samhällsordningsprogram, vilken motsvarar behoven hos produktionskrafternas utveckling och visar beredskap att förverkliga detta program. Men det är ingalunda alltid så, att, så snart den givna samhällsordningen överlevat sig själv, d. v. s. blivit reaktionär, en ny klass i stället uppstår, som är tillräckligt medveten, organiserad och stark att störta livets gamla herrar och bana vägen för de nya samhälleliga förhållandena. Detta är ingalunda alltid fallet. Tvärtom har det i historien mer än en gång skett, att det gamla samhället uttömt sina krafter, t. ex. i det gamla Roms på slaveri grundade samhälle och förut i Asiens antika kulturer, där den grundläggande slavinstitutionen spärrade vägen för produktionskrafternas utveckling, men i detta samhälle, som överlevt sig självt, fanns det ingen ny klass, som var tillräckligt stark att störta slavägarne och införa en ny, feodal regim, ty feodalordningen var, jämförd med slaveriet, redan ett steg framåt. I slaverisamhället inställde sig icke alltid i det erforderliga ögonblicket den nya klassen, borgarklassen, för att störta slavägarne och skapa fri väg för den historiska utvecklingen. I historien har det upprepade gånger hänt, att ett visst samhälle, en nation, som levat under likartade historiska förhållanden, stött på omöjligheten av en fortsatt utveckling eller feodalism; men om det el fanns någon ny klass, som var i stånd att anvisa dem någon ny väg, förföllo de; den ifrågavarande civilisationen, staten, samhället ramlade sönder. På detta sätt rörde sig icke alltid det mänskliga samhället nedifrån uppåt, i uppåtstigande linje. Nej, det gavs långa perioder av stillastående, och återfall i barbariet

förekommo. Samhällen stego uppåt, nådde en viss nivå, men kunde icke hålla sig kvar på samma höjd. Mänskligheten stannar inte på en och samma fläck. Dess jämnvikt är till följd av klass- och rasstriderna labil. Om utvecklingen uppåt blir omöjlig, störtar samhället nedåt. Om ingen klass finns, som är i stånd att driva det i höjden, faller det sönder och öppnar alla dörrar för barbariet.

För att klargöra för oss denna utomordentligt invecklade fråga, räcka icke de abstrakta betraktelser till vilka jag här utvecklat. Våra unga kamrater, som ännu äro föga berörda av dessa frågor, måste läsa historiska arbeten för att behärska det faktiska materialet ur de olika ländernas och folkens historia. Blott då kan man göra sig en mera tydlig och konkret föreställning om samhällets inre mekanik. Denna mekanik måste man fullständigt förstå, på det man rätt må kunna tillämpa marxismen på taktiken, d. v. s. på klasskampens praxis.

Frågor om revolutionär taktik

Många kamrater föreställa sig saken alltför enkelt, så snart det blir tal om proletariats seger. Vi ha nu i Europa, ja i hela världen en situation, i vilken vi kunna från marxistisk synpunkt säga med absolut bestämdhet, att den borgerliga ordningen fullständigt har utmattats. Produktivkrafterna kunna icke längre utveckla sig inom det borgerliga samhällets ram. Tvärtom är det, som vi under det sista århundradet iakttaga, ett sönderfallande, en rubbning av den kapitalistiska mänsklighetens ekonomiska grundvalar och en mekanisk förstöring av de anhopade ägodelarne. Vi leva nu under villkor som skapats av en oerhörd, i världshistorien motstycke saknande kris, som icke utgör en enstaka, programenlig, ”normal”, i produktivkrafternas kapitalistiska utvecklingsgång oundviklig kris, utan som betyder sönderfallandet och förstörelsen av det borgerliga samhällets produktivkrafter. Där kunna och även skola svängningar både uppåt och nedåt inträda. Men i det stora hela går den ekonomiska utvecklingens kurva (såsom jag redan på annat ställe uppvisat) genom alla svängningar icke uppåt, utan nedåt. Men betyder detta alltså, att borgardömet undergång automatiskt och mekaniskt beseglats? Alls icke. Borgarklassen är en livskraftig klass, som vuxit upp i ett bestämt ekonomiskt produktionsläge. Denna klass är icke den passiva produkten av den ekonomiska utvecklingen, utan en levande, verksam, aktiv historisk kraft. Denna klass har överlevat sig själv, d. v. s. den blev den fruktansvärdaste bromsen för den ekonomiska utvecklingen. Men detta betyder ingalunda, att denna klass är villig till historiskt självmord, att den är beredd att säga: ”Då den historiska utvecklingens vetenskapliga teori förklarar mig reaktionär, avträder jag från världsskådeplatsen.” Därom kan naturligtvis icke vara tal. Å andra sidan är det ingalunda nog, att det kommunistiska partiet erkänner, att borgarklassen dömt sig själv och måste skjutas åt sidan, liksom om proletariats seger därigenom redan vore säkerställd. Ack nej, ännu återstår att besegra och störta borgarklassen.

Vore en fortsatt utveckling av produktivkrafterna inom ramen av det borgerliga samhället tänkbar, så vore revolutionen över huvudtaget omöjlig. Men då en fortsatt utveckling av produktivkrafterna inom det borgerliga samhällets ram är otänkbar, så förefinnes huvudförutsättningen för revolutionen. Men revolutionen som sådan betyder den levande klasskampen. Även om borgarklassen råkat i en fullständig motsättning mot den historiska utvecklingens behov, förblir den ännu alltjämt den mäktigaste klassen. Än mer, man kan säga, att borgarklassen i politiskt hänseende först nu uppnått sin högsta makt, den högsta koncentrationen av sina krafter och tillgångar, av politiska och militära maktmedel, av bedrägeri, våld och provokation, d. v. s. högsta uppblomstringen av sin klasskrigskonst, just när den allra mest omedelbart hotas av social undergång. Kriget och dess fruktansvärda följder uppstodo ju just därigenom, att produktivkrafterna icke vidare kunde utveckla sig inom det borgerliga samhällets ram. Kriget och krigets följder uppenbarade för borgarklassen den hotande faran av undergången. Detta har till det yttersta skärpt dess självbevaringsdrift såsom klass. ju större faran är, desto mer utvecklar klassen lika väl som den enskilda personen sina livskrafter till kampen för självbevarelsen. Vidare få vi icke glömma, att borgarklassen såg sig i livsfara, först sedan den förvärvat en väldig politisk erfarenhet.

Borgarklassen skapade och förstörde överallt regeringsformer. Den utvecklades under det rena enväldet, under den konstitutionella monarkin, under den demokratiska republiken, under den bonapartistiska diktaturen, i stater förbundna med den katolska kyrkan, i stater med reformert religion, i kyrkofria stater, där kyrkan förföljdes, o. s. v. Hela denna mångskiftande och rika erfarenhet, som gått den regerande borgarklassen i blodet, har den nu mobiliserat åt sig för att till varje pris hålla sig kvar vid rodet. Och den handlar med så mycket större uppfinningsförmåga, raffinemang och hänsynslöshet, ju klarare dess ledare inser den hotande faran.

Från ytlig synpunkt sett kunde man här upptäcka en viss motsägelse. Vi ha sett borgarklassen överbevisad att ha överlevt sig själv inför marxismens domstol, d. v. s. inför domstolen av den vetenskapliga kunskapen om det historiska förloppet, men samtidigt visar den en väldig livskraft. I verkligheten finns där ingen motsägelse. Det är just detta, som man inom marxismen kallar dialektik. Dess väsen består däri, att det historiska förloppets olika sidor, ekonomi, politik, stat, arbetarklassens tillväxt icke utveckla sig samtidigt som parallella linjer. Arbetarklassen utvecklar sig icke parallellt, punkt för punkt, i samma mån som produktivkrafterna tillväxa, och borgarklassen förtorkar och förminsкас icke parallellt därmed, att proletariatet växer och stärkes. Nej, historiens gång är en annan. Produktivkrafterna utveckla sig språngvis, storma ibland fram, bli ofta stillastående. Borgarklassen å sin sida utvecklade sig stötvis, likaså arbetarklassen. I den period, då kapitalismens produktivkrafter råkat in i en återvändsgränd och ej kan komma vidare, se vi, hur borgarklassen i sin hand samlar armén, polisen, vetenskapen, skolan, kyrkan, parlamentet, pressen, de vita gardena, håller tyglarna strama och i tankarna säger till arbetarklassen: ”ja visst, mitt läge är farligt, jag ser, att en avgrund öppnar sig för mina fötter. Men vi vilja ännu vänta och se, vem som först störtar ned däri. Om min undergång redan är bestämd, skall det kanske dessförinnan ännu lyckas mig att slunga dig, arbetarklassen, ned i avgrunden.” Vad skulle detta innebära? Över huvud taget den europeiska civilisationens undergång. Skulle borgarklassen, som historiskt är dömd till undergång, hos sig finna tillräcklig kraft, energi och makt att besegra arbetarklassen i den fruktansvärda drabbning, som förestår, så skulle detta betyda, att Europa är dömt till en ekonomisk och kulturell söndersprängning, såsom fallet i forntiden var med många nationer, länder och civilisationer. Med andra ord, historien har bragt det så långt, att den proletära revolutionen blivit absolut nödvändig för Europas och hela världens räddning. Historien har givit den viktigaste förutsättningen för revolutionens framgång i den meningen, att folkhushållningen icke vidare kan utveckla sina produktivkrafter på borgerlig grundval. Men därmed åtager sig icke historien hela uppgiftens lösning för arbetarklassen, för dess politiker, för kommunisterna. Nej, om vi för ett ögonblick föreställa oss historien såsom en utomstående person, så är det, såsom sade den till arbetarnes avantgarde, till hela arbetarklassen: ”Du måste veta, att om du icke kastar undan borgarklassen, förgås du själv under civilisationens ruiner. Pröva nu en gång på! Gör din sak!” Så stå nu förhållandena.

Vi se, hurusom i Europa efter kriget arbetarklassen halvt omedvetet, halvt medvetet försöker att lösa sin av historien givna uppgift. Den praktiska slutsats, vartill alla tänkande element inom arbetarklassen i Europa och hela världen under dessa tre år efter världskrigets slut måste komma, lyder så: Ehuru borgarklassen av historien själv dömts till döden, är det icke så lätt och enkelt att besegra den som det ser ut.

Den period, vari Europa och hela världen befinner sig, är å ena sidan en period av förfall för det borgerliga samhällets produktivkrafter, å andra sidan en period av högsta blomstring för borgarklassens kontrarevolutionära krigskonst. Detta måste man klart och tydligt inse. Ännu aldrig har en sådan höjd som nu uppnåtts av den kontrarevolutionära krigskonsten, konsten av den kombinerade kampen mot proletariatet med alla medel begynnande med de lenaste professors- och prästpredikningar och slutande med nedskjutande av strejkande med maskingevär.

Förre amerikanske statssekreteraren Lansing berättar i sin bok om freden i Versailles, att Lloyd George icke kan någon geografi, icke har några ekonomiska kunskaper, o. s. v. Vi vilja gärna tro honom. Men att denne samme Lloyd George i sitt huvud samlat alla metoder att bedraga och våldföra arbetarne, från de mest raffinerade och subtila ända till de mest bloddrypande, att han tillägnat sig alla erfarenheter, som engelska historien i detta avseende lämnar, vidare utvecklat dem alla och skärpt dem genom de sista orosårens erfarenhet, därom råder intet tvivel. Lloyd George är i sitt slag en den historiskt till undergång dömda borgarklassens utomordentlige härförare. Och utan att därmed underskatta det ännu mycket unga engelska kommunistiska partiets nuvarande verksamhet och än mindre dess framtid, måste vi säga, att det engelska proletariatet än så länge icke har sådana härförare. Republikens president Millerand, som en gång tillhörde arbetarklassens parti, och regeringschefen Briand, som en gång bland arbetarne propagerade för storstrejksiden, ha i Frankrike såsom borgarklassens kvalificerade kontrarevolutionära härförare ställt till dess tjänst hela den franska borgarklassens rika erfarenhet tillika med den erfarenhet, som de vunnit inom det proletära lägret. I Italien och Tyskland se vi, med vilken omsorg borgarklassen utväljer inom sig de personer och grupper, hos vilka koncentrerats hela borgarklassens klasskampserfarenhet i och för dess utbredning, riktande, befästande och självförvaltning.

Den revolutionära krigskonstens skola

Den europeiska likasom den internationella arbetarklassens uppgift består i att gent emot den kontrarevolutionära borgarklassens fullständigt genomtänkta krigskonst ställa en lika fullständigt genomtänkt proletär krigskonst. Härför måste man framför allt klart inse, att det icke skall lyckas att automatiskt och mekaniskt störta borgarklassen endast därför att den dödsdömts av historien. På den politiska kampens komplicerade område stå på ena sidan borgarklassen med alla dess hjälpkrafter och medel och på den andra arbetarklassen med dess olika lager, riktningar, utvecklingsgrader, med sitt kommunistiska parti, som kämpar med de övriga partierna och organisationerna om inflytandet över arbetarmassorna. Det kommunistiska partiet, som faktiskt allt mer träder i spetsen för Europas arbetarmassor, måste manövrera i kampen, än rycka fram, än tillbaka, stärka sitt inflytande, erövra nya positioner, ända tills ett gynnsamt tillfälle kommer för att störta borgarklassen. Detta är en komplicerad strategisk uppgift, och den sista kongressen har diskuterat den i hela dess omfång. Från denna synpunkt måste man säga, att Kommunistiska Internationalens tredje kongress var den revolutionära krigshögskolan.

Första kongressen ägde rum vid den tid, då efter kriget kommunismen höll på att uppstå såsom europeisk rörelse och då man med en viss rätt kunde antaga och hoppas, att arbetarmassornas halvt instinktiva anstormning skulle överflygla borgarklassen, vilken ännu icke fått tid att finna en ny orientering och nya stöddepunkter efter kriget. Denna strömning och denna förväntan rättfärdigades i viss mån av det dåvarande objektiva sakläget. Borgarklassen hade fruktansvärt skakats genom följderna av sin egen krigspolitik, som den för sin del fått sig påtvingad av det objektiva läget. Jag har redan talat därom i mina utredningar rörande världsläget, och jag vill icke upprepa mig själv. Obestridligt är i varje fall, att vi alla vid tiden för första kongressen (1919) – somliga mer, andra mindre – räknade med, att arbetare- och delvis även bondemassornas elementära anstormning under den allra närmaste framtiden skulle störta borgarklassen. Och anstormningen var verkligen väldig. Antalet offer var mycket stort. Men borgarklassen har hållit stånd mot detta anlopp och just därigenom stärkt sin självständighet.

Den andra kongressen år 1920 sammanträdde vid en vändpunkt. Redan kände man att det icke går att störta borgarklassen genom ett enda anlopp, på några få veckor eller månader, utan att därtill behövs en allvarligare politisk och organisatorisk förberedelse. Men samtidigt var situationen mycket akut. Såsom vi minnas, tågade röda armén mot Warschau, och med hänsyn till det revolutionära läget i Tyskland, Italien och de andra länderna kunde man räkna med, att den militära stöten, som naturligtvis icke hade någon självständig betydelse, skulle såsom hjälpkraft i de

europiska krafternas kamp rycka lös den revolutionära lavinen från dess tillfälliga döda punkt. Detta skedde icke. Vi blevo tillbakaslagna.

Efter Kommunistiska Internationalens andra kongress framställde sig alltmer och mer nödvändigheten av en den revolutionära arbetarklassens komplicerade krigskonst. Vi sågo, hurusom arbetarmassan, vilken redan förvärvat en solid erfarenhet efter kriget, själv tränger fram i denna riktning, och resultatet därav är framför allt det faktum, att de kommunistiska partierna allestädes växa. Under den första perioden störtade sig miljoner arbetare i Tyskland till storms mot det gamla samhället, nästan utan att fästa avseende vid Spartakusförbundet. Vad hade detta att betyda? Arbetarmassan trodde efter kriget att den nu blott behövde uppställa fordringar, tränga framåt, slå till, och mycket eller nästan allt skulle bli annorlunda. Därför trodde miljonerna arbetare, att man icke borde förlora någon tid med uppbyggandet av ett kommunistiskt parti. Under det sista året ha emellertid de kommunistiska partierna i Tyskland och Frankrike, den europeiska kontinentens två viktigaste länder, förvandlats från sekter till organisationer, som omfatta många tusen arbetare: I Tyskland omkring 400,000, i Frankrike 120-130,000, en för de franska förhållandena mycket hög siffra. Denna omständighet visar huru mycket arbetarmassan under denna period lärt sig inse, att en seger är omöjlig utan en centraliserad partiledning och en särskild organisation, inom vilken arbetarklassen prövar sina erfarenheter och drar slutsatserna ur dem. Däri består den gångna periodens väldiga vinst: i skapandet av kommunistiska masspartier, till vilka ytterligare det tjeckoslovakiska partiet med sina 350,000 medlemmar är att räkna. (Efter föreningen med Tjeckoslovakiens tyska kommunistiska organisation får partiet 400,000 medlemmar på en befolkning av 12 miljoner!)

Det vore likväl oriktigt att vänta, att dessa unga nya kommunistpartier redan gjort den revolutionära krigskonsten till sin egen. Nej! Därom vittnar alltför tydligt sista årets taktiska erfarenhet. Och tredje kongressen hade att kategoriskt besvara denna fråga.

Om man vill tala i allmänhet, hade sista kongressen två uppgifter sig förelagda. Den ena bestod och består i att utsova från arbetarklassen, och därvid även från våra egna kommunistiska leder de element, som icke vilja kampen, som frukta kampen och som med den ena eller andra teorin beslöja sin böjelse att sluta fred med det borgerliga samhället. Hela arbetarrörelsens och än mer de kommunistiska ledernas rensning från reformistiska, centristiska och halvcentristiska element och tendenser har en dubbel karaktär: gäller det medvetna centrister, fullfjädrade opportunisterna och halvopportunisterna, så är en fullständig uteslutning ur kommunistiska partiet och arbetarrörelsens leder på sin plats, men gäller det obestämda, halvcentristiska stämningar, så är en fast, ledande inverkan på dessa element och deras uppfostran till den revolutionära kampen att förorda. Kommunistiska Internationalens första uppgift är en utmönstring ur arbetarklassens parti av de element, som icke vilja kampen och som därigenom lamslå proletariats kamp. Men det ges en andra uppgift, som är icke mindre viktig. Att lära sig kampens konst, den konst som ingalunda faller ned som en gåva från himlen över arbetarklassen eller över dess kommunistiska parti. Taktikens och strategiens konst, den revolutionära kampens konst, kan man blott lära sig genom erfarenhet, kritik och självkritik. Vi sade till de unga kommunisterna på tredje kongressen: "Kamrater Vi vilja icke blott heroisk kamp – vi vilja framför allt segern!" Vi sågo under de sista åren icke få heroiska strider i Europa, i synnerhet i Tyskland. Vi sågo i Italien den stora revolutionära kampen, borgarkriget med alla dess oundvikliga offer. Det är sant, varje kamp leder icke till seger. Nederlag äro oundvikliga. Men dessa nederlag få icke ske genom partiets skuld. Samtidigt sågo vi många upplevelser och kampmetoder, som icke leda och icke kunde leda till seger, ty de bero uteslutande på revolutionär otålighet men föreskrivas icke av en revolutionär idé. Därav bestämdes idékampen på Internationalens tredje kongress. jag måste dock göra den inskränkningen, att denna kamp ingalunda bar någon förbittrad, "fraktionell" karaktär. Tvärtom rådde på kongressen en djupt

kamratlig, allvarlig, saklig anda, och idékampen bar karaktären av ett strängt principiellt, men tillika sakligt meningsutbyte.

Kongressen var ett arbetarklassens stora revolutionärt-politiska råd, och här, i detta råd, ha vi, de skilda ländernas representanter, ur dessa länders erfarenhet å ena sidan praktiskt prövat våra teser om nödvändigheten av en utgallring ur arbetarklassen av de element, som äro ovilliga och odugliga till kampen, samt på nytt motiverat och preciserat denna, å andra sidan kategoriskt fastslagit, att den revolutionära kampen om makten har sina lagar, sina metoder, sin taktik, sin strategi och att den, som icke behärskar den konsten, kommer icke att få segern sig beskärd.

De centristiska tendenserna i den italienska socialismen

Nödvändigheten av kampen med de centristiska och halvcentristiska elementen visade sig tydligast i frågan om Italiens socialistiska parti. Denna frågas historia är bekant. Det italienska socialistiska partiet hade ännu före det imperialistiska kriget genomlevt en betydande inre kamp och en splittring. Därigenom utsöndrades de värsta chauvinisterna. Dessutom hade Italien inträtt i kriget nio månader senare än de övriga länderna. Detta underlättade för det italienska socialistiska partiet dess antikrigspolitik. Partiet förföll icke till patriotism, utan behöll sin kritiska hållning gentemot kriget och regeringen. Därigenom drevs det att delta i den antimilitaristiska konferensen i Zimmerwald, ehuru dess internationalism var av tämligen formlös natur. Därefter drev det italienska arbetarpartiets förtrupp de ledande partikretsarna ytterligare åt vänster, och partiet kom in i Tredje Internationalen – tillsammans med Turati, vilken i sina artiklar och tal sökte uppvisa, att Tredje Internationalen icke var någonting annat än ett diplomatiskt vapen i händerna på sovjetmakten, vilken under nationalismens täckmantel kämpade för ryska folkets ”nationella” intressen. Är det dock icke någonting oerhört, att sådana åskådningar kunna göras av en – med förlov sagt = ”kamrat” i Tredje Internationalen? Det onaturliga i, att det italienska socialistiska partiet i sin gamla gestalt inträdde i Kommunistiska Internationalen, visade sig påtagligast under massaktionen i sept. 1920. Man måste säga, att partiet under denna rörelse har förrått arbetarklassen. Ville man fråga, huru och varför partiet förra hösten anträdde återståendet och kapitulerade under storstrejken, medan arbetarna besatte fabrikerna, godsena o. s. v., ville man fråga vad som var påtagligast vid detta förräderi: illvillig reformism, obeslutsamhet, politiskt lättsinne eller något annat, så vore det svårt att svara därpå. Det italienska socialistiska partiet stod efter kriget under Kommunistiska Internationalens inflytande, i det denna gav dess vänstra flygel möjlighet att framträda med större betydelse än den högra – fullständigt motsvarande arbetarmassornas ställning -, men organisationsapparaten låg huvudsakligen i händerna på centrum och högra flygeln. Agitationen fördes i namn av proletariats diktatur, råds makten, hammaren och skäran, Sovjet-Ryssland o. s. v. Den italienska arbetarklassen tog allt detta på allvar och beträdde den öppna revolutionära kampens väg. I september i föl övertog den besittningen av fabrikerna, gruvorna, jordagodsena o. s. v. Men just i det ögonblick då partiet skulle utdraga alla politiska och organisatoriska, alla praktiska slutsatser av sin agitation, bävade det tillbaka för följderna och blottställde proletariats, och arbetarmassorna utlämnades åt de fascistiska banditligorna. Arbetarklassen hade hoppats att partiet, av vilket det kallats ut i kampen, skulle befästa framgången i dess anstormning. Och man kunde befästa denna framgång, hoppet därpå var fullkomligt grundat, ty den borgerliga regeringen var då demoraliserad och förvirrad och kunde varken förlita sig på armén eller på polisapparaten. Som sagt, arbetarklassen trodde naturligtvis, att partiet, som stod i spetsen för den, skulle föra den påbörjade striden till slut. Men i det mest avgörande ögonblicket drog sig partiet tvärtom tillbaka, berövade arbetarklassen dess ledning och dess styrka. Då blev det slutgiltigt och fullkomligt klart, att för sådana politiker fanns det ingen plats i Kommunistiska Internationalens leder. Internationalens exekutivkommitté handlade fullkomligt riktigt, då den efter den strax därpå timade splittringen av det italienska partiet förklarade, att den vänstra kommunistiska flygeln ensam tillhörde Kommunistiska Internationalen. Därigenom ställdes Serratis parti, d. v. s. den ledande delen av det gamla italienska socialistiska partiet, utanför Kommunistiska

Internationalen. Tyvärr – och det låter sig förklaras genom de säregna, ogynnsamma förhållandena, men kanske också genom fel å vår sida – tyvärr fick Italiens kommunistiska parti vid sitt bildande färre än 50,000 medlemmar, medan Serratis parti behöll omkring 100,000 medlemmar, däribland 14,000 utpräglade reformister (de hade sin konferens i Reggio Emilia). Visserligen äro socialistiska partiets 100,000 arbetare ingalunda våra motståndare. Om det hittills icke lyckats oss att draga dem helt in i våra led, så ha vi ej haft skulden därtill. Riktigheten av denna tanke bestyrktes ytterligare därigenom, att Italiens ur Internationalen uteslutna socialistiska parti sändt tre representanter till vår kongress. Vad betyder det? De ledande kretsarna ha genom sin politik ställt sig utanför Internationalen, men arbetarmassan tvingar dem alltjämt åter att bulka på Internationalens portar. De socialistiska arbetarna ha därigenom visat, att de äro revolutionärt sinnade och vilja vara med oss. Men de hade skickat män, som genom sitt uppträdande visade, att de icke tillägnat sig kommunismens tankegång och metoder. Därigenom ha de italienska arbetare, som tillhöra Serratipartiet, visat, att stämningen hos deras flertal visserligen är revolutionär, men att de ännu icke nått den nödiga politiska klarheten. På vår kongress var den gamle Lazzari. Han är personligen en högst sympatisk gestalt, en alltigenom ärlig gammal kämpe, en man utan tadel, men i intet avseende någon kommunist. Han står helt och hållet under förtrollningen av demokratiska, humanitära, pacifistiska åsikter. Han yttrade på kongressen: ”I överskatten Turatis betydelse och över huvud taget betydelsen av våra reformister. I fodren av oss, att vi skola utesluta dem. Men huru skulle vi kunna utesluta dem, då de lyda partidisciplinen? Hade de”, sade Lazzari, ”uppvisat något enda fall av disciplinbrott mot partiet, hade de emot vårt beslut inträtt i regeringen eller röstat för krigsbudgeten, då skulle vi ha kunnat utesluta dem. Men annars icke.” Vi citerade för honom artiklar av Turati, som helt och hållet vända sig emot den revolutionära socialismens abc. Lazzari menade, att dessa artiklar erbjöde inga fakta, deras parti hade ju rätt till fritt meningsutbyte o. s. v., o. s. v. Därpå svarade vi honom åter: Ni måste medgiva att om Ni för att kunna utesluta Turati har behov av ett sådant fullbordat faktum, som att han exempelvis mottager en ministerportfölj av Giolitti, så är det otvivelaktigt, att Turati, som är en klok politiker, aldrig skall taga ett sådant steg, ty Turati är ingalunda någon gemen lycköskare, som fiskar efter taburetten. Turati är en beprövad opportunist, en oförsonlig fiende till revolutionen, men i sitt slag en ideell politiker. Kosta vad det vill så vill han rädda den borgerligt demokratiska ”civilisationen” och därför övervinna den revolutionära stämningen inom arbetarklassen. När Giolitti erbjuder honom en ministerportfölj – och detta har sannolikt vid lämpliga tillfällen skett mer än en gång – så svarar honom Turati ungefär så här: ”Toge jag emot den där portföljen, så vore det ett sådant där ‘faktum’ som Lazzari talar om. Så snart jag mottagit portföljen, skulle man ertappat mig med detta ‘faktum’ och uteslutit mig ur partiet. Och så snart jag blivit utkastad ur partiet, kan du, broder Giolitti, icke längre begagna mig, ty du begagnar mig bara så länge, som jag är förbunden med ett stort arbetarparti; efter min utkastning ur partiet skulle du också kasta ut mig ur statsrådet. Därför mottager jag icke portföljen, lämnar icke Lazzari det där ‘faktum’ och förblir det socialistiska partiets faktiske ledare.” Detta är ungefär Turatis tankegång, och han har rätt, han är mycket vidsyntare än idealisten och pacifisten Lazzari. ”I överskatten Turatis grupp”, sade Lazzari. ”Det är en liten grupp eller som man på franska säger en quantite negligeeable.” På detta svarade vi honom: ”Men vet Ni, att när Ni här inför Internationalen i Moskva stiger fram med den fordran, att vi skola upptaga Eder, så frågar Giolitti i telefon: Har du reda på, käre vän, att Lazzari har rest till Moskva och där kanske i ditt namn kommer att ge de ryska bolsjevikerna en del farliga löften? Vet Ni, vad Turati svarar på det? Han svarar alldeles säkert: Var lugn, vän Giolitti, det där är en quantite negligeeable. Och han har ojämförligt mycket mera rätt än Lazzari.”

Sådan var vår överläggning med den vacklande representanten för en stor del av de italienska arbetarna. Det beslöts slutligen att uppställa ett ultimatum för de italienska socialisterna: att inom tre månader sammankalla en partikongress, att på denna kongress utesluta alla reformister, vilka kännetecknade sig själva som sådana genom att infinna sig på konferensen i Reggio Emilia, samt att förena sig med kommunisterna på grundvalen av tredje kongressens beslut. Vad som kan bli de

omedelbara praktiska följderna av detta beslut, kan man icke så noga säga. Skola alla Serratister komma till oss? Jag betvivlar det. Men det är icke heller nödvändigt. Bland dem finns det många, som vi icke kunna begagna oss av. Men det steg, som kongressen tog, var riktigt. Det togs för att återvinna arbetarne genom att åstadkomma en splittring bland de vacklande ledarne.

Den italienska kommunismen, dess svårigheter och uppgifter

Bland det italienska kommunistiska partiets ombud likasom bland ungdomens funnos likväl högst förbittrade kritiker av detta steg. Mest var det de italienska kommunisterna och framför allt de åt vänster orienterade, som kritiserade kongressen för att den "öppnat dörrarna" för Serratister, opportunister och centrister. Detta uttryck: "I haven öppnat Kommunistiska Internationalens dörrar" återupprepades dussintals gånger. Vi sade: "Kamrater! I haven tills vidare omkring 50,000 arbetare, men Serratisterna omkring 100,000. Man kan dock icke finna sig i detta resultat." De bestredo i någon mån siffrorna och visade hän på, att massutträdanden ur det socialistiska partiet ägt rum, något som ju är fullkomligt möjligt, men deras huvudargument var: "Det italienska socialistiska partiets stora massa, icke blott dess ledare, är reformistisk, opportunistisk." Vi frågade: "Om så är fallet, varför och till vilket ändamål ha de skickat hit till Moskva Lazzari, Maffi och Riboldi?" De unga italienska kommunisterna gäva oss ett högst obestämt svar härpå: "Jo, den italienska arbetarklassen som helhet är ju inriktad åt Moskva och driver det opportunistiska Serratipartiet därhän." Detta är en klar och tydlig konstruktion. Om saken vore sådan, att den italienska arbetarklassen som helhet vände sig åt Moskva, så vore dörren till Moskva öppen för den. Man har ju det italienska kommunistiska partiet, som tillhör Internationalen. Varför väljer det italienska arbetarpartiet en sådan omväg till Moskva och driver Serratipartiet därhän i stället för att helt enkelt inträda i Italiens kommunistiska parti? Det är tydligt, att alla dessa vänsterkommunistiska argument voro otillfredsställande och sprungit fram ur otillräcklig kännedom om vår grunduppgift, nämligen nödvändigheten att vara arbetarklassens avantgarde och framför allt att vinna dessa i intet anseende sämre arbetare, som kvarstannat i Italiens socialistiska parti. Just dessa arbetare hade skickat Lazzari till Moskva. "Vänsterns" missgrepp bottnar i en synnerlig revolutionär otålighet, som hindrar den att se de viktigaste förarbetena och som alltjämt skadar saken. Många "vänstermän" tro, att den omedelbara uppgiften består i att störta borgarklassen. Varför då uppehålla sig på vägen, föra underhandlingar med Serratisterna, öppna dörrarna för de arbetare, som stå bakom Serrati, o. s. V..? Emellertid är detta just huvuduppgiften. Och den är ingalunda en enkel uppgift. Därtill behöver man såväl underhandlingar som kamp och lugnande aktioner och nya föreningar och sannolikt nya splittringar. Men somliga otåliga kamrater vilja helt enkelt vända ryggen åt denna uppgift och följaktligen även åt de socialistiska arbetarna. Den som är för Tredje Internationalen, måste direkt inträda i vårt kommunistiska parti. Detta är till synes en mycket enkel lösning av frågan, men egentligen är det ett kringgående av den, ty frågan består just däri, huru, med vilka metoder de socialistiska arbetarna skola kunna vinnas för det kommunistiska partiet. Denna fråga löses icke genom automatiska "dörrstängningar" av Internationalen. De italienska arbetarne veta dock, att det socialistiska partiet även har varit inom Kommunistiska Internationalen. Dess ledare höllo revolutionära tal, gjorde upprop till kampen och för sovjetmakten och åvägabrakte besättandet av fabrikena under septemberstrejken. Därpå kapitulerade de utan att upptaga kampen, under det att arbetarne kämpade. I dag håller det italienska proletariats avantgarde på att förarbeta detta faktum i sitt medvetande. Arbetarne se, att en kommunistisk minoritet har utsöndrat sig ur det socialistiska partiet, vilken minoritet nu vänder sig till dem med samma eller ungefär samma ord, som Serratipartiet i går använde. Arbetarne säga sig: "Man måste vänta, låt oss se, vad detta betyder; man måste först pröva det." Med andra ord, de fordra, kanske icke alldeles medvetet och klart formulerat, men i själva verket mycket bestämt, att det nya kommunistiska partiet i handling visar, vad det går för, att dess ledare i handling bevisa, att de äro av annat virke än det gamla partiets ledare, att de oskiljaktigt äro förenade med massorna i deras kamp, huru svåra än förutsättningarna för den kampen må vara. Det gäller att genom handling och ord, genom ord och handling erövrå tusentals socialistiska arbetares förtroende, vilka tills vidare ännu befinna sig vid skiljevägen, men

vilka måste ansluta sig till oss. Ville man helt enkelt vända dem ryggen, föregivande ett hastigt störtande av borgarklassen, så skulle man därmed tillfoga revolutionen en icke ringa skada, medan i Italien redan under den närmaste framtiden förhållandena äro mycket gynnsamma för en proletariats segerrika revolution.

Låt oss exempelvis ett ögonblick tänka oss, att de italienska kommunisterna i maj i år uppkallat den italienska arbetarklassen till en ny storstrejk och uppror, att de sagt: ”Då det socialistiska partiet, varur I utträtt i september har gjort bankrutt, måste vi kommunister nu till varje pris avtvätta denna skamfläck och ofördröjligen föra arbetarklassen till den avgörande kampen.” Ytligt sett kunde man tro, att justdettavorekommunisternas plikt. Men i själva verket är det icke så. Den elementära revolutionära krigskonsten bestyrker, att en sådan paroll under de givna förhållandena vore ett vanvett och en förbrytelse, ty arbetareklassen, som i september bittert missräknat sig under det socialistiska partiets ledning, skulle icke tro, att man i maj skulle med framgång kunna upprepa denna erfarenhet under det kommunistiska partiets ledning, vilket den ännu icke haft tid att tillräckligt lära känna. Det socialistiska partiets huvudsakliga skuld bestod däri, att det ”uppkallade” till revolutionen utan att draga de nödiga konsekvenserna däraf, d. v. s. utan att i verkligheten förbereda sig för revolutionen, utan att ha klargjort för de framstormande arbetarne de frågor, som voro förknippade med erövringen av makten, utan att ha ur sina leder utgallrat dem, som icke ville erövringen av makten, utan att utvälja och uppfostra pålitliga stridskårer, utan att skapa stormkolonner, som voro i stånd att i det erforderliga ögonblicket gripa och bruka vapnen. Kort sagt, det socialistiska partiet uppkallade till revolutionen, men förberedde sig icke för den. Hade de italienska kommunisterna genast uppkallat till revolutionen, så hade de upprepat socialisternas fel, blott under ojämförligt mycket svårare förhållanden. Vårt italienska broderpartis uppgift är att förbereda revolutionen, d. v. s. att framför allt vinna arbetarklassens majoritet och rätt organisera dess avantgarde. Den som tillbakahållit den otåliga delen av de italienska kommunisterna och sagt: ”Innan I uppkallen till uppror, vinnen de socialistiska arbetarne, sovren fackföreningarna, sätten där i opportunisternas ställe kommunisterna på ansvarsposterna, erövren massorna!” – den som talat så, han hade skenbart lett kommunisterna baklänges, men i själva verket hade han därigenom anvisat revolutionen den verkliga vägen till seger.

Den yttersta ”vänsterns” farhågor och förmodanden

Från ståndpunkten av allvarlig revolutionär erfarenhet är allt det sagda en elementär sanning. Men några ”vänster”-element sågo på kongressen i denna taktik en förskjutning ”åt höger”, och många unga revolutionära kamrater utan erfarenhet, men fulla av energi, kamp- och offervillighet, kände bokstavligen håret resa sig, när de hörde de första kritiska och varnande orden från de ryska kamraternas sida. Av dessa unga revolutionärer skulle många, berättades det oss, ha kysst sovjetjorden, då de överskredo dess gränser. Och ehuru vi ännu alltjämt alltför illa brukat vår jord, för att den skulle vara värdig dessa kyssar, förstå vi väl våra unga utländska vänners revolutionära hänförelse. De tro sig böra blygas i sin själs innersta över, att de äro så efterblivna och ännu icke ha gjort sin revolution. Men denna känsla beträda de Nikolauspalatsets sal, och vad sker? – där uppträda ryska kommunister, vilka icke blott icke fordra en ögonblicklig appell till uppror, utan tvärtom på allt sätt varna för varje äventyrlighet och ihärdigt påyrka, att man skall uppfostra de socialistiska arbetarne och erövra och sorgfälligt förbereda majoriteten av fackföreningsfolket. Mången extrem vänsterman började t. o. m. draga den slutsatsen, att saken hade en sjuk punkt. De halvfientliga elementen, t. ex. ombuden för Tysklands kommunistiska arbetarparti, vilken grupp tillhör Internationalen med rådgivande rösträtt, började resonera så, att den ryska rådsrepubliken en kort tid i själva verket hade hoppats på en revolution i Europa och byggt sin politik därpå, men nu vore dess tålmod slut, den hade börjat sluta handelsavtal och genom folkkommissariatet för utrikeshandeln utvecklat en livaktig världshandel. Men handeln är en allvarlig sak och behöver lugna och fredliga förhållanden. Det är från gammalt känt, att revolutionära skakningar skada handeln, och därför voro vi från kamrat Krassins kommissariats synpunkt intresserade av att i

möjligaste mån undanskjuta och fördröja revolutionen. Vår oppositions antagande om utrikeshandelskommisariatets stämning emot revolutionära skakningar är så mycket besynnerligare, som i mars i år, då i Tyskland de tragiska strider utspelades, varom jag strax skall tala, strider som slutade med ett svårt nederlag för en del av den tyska arbetareklassen, de tyska borgerliga och socialdemokratiska tidningarna och efter dem hela världspressen fablade om, att marsupproret framkallats på befallning från Moskva, att rådsregeringen, som då genomlevde hårda dagar (bondeoroligheter, Kronstadt o. s. v.), för sin räddning hade utdelat den befallningen i alla länder att oberoende av situationen igångsätta ett uppror. Ingenting dummare kunde uttänkas! Men knappt hade våra kamrater ombuden från Rom, Berlin och Paris anlänt till Moskva, förrän en ny teori uppstod, att vi icke blott icke ville hastigt och oberoende av situationen iscensätta uppror, utan att vi tvärtom vore intresserade av vår handels lysande uppsving och ville undanskjuta revolutionen. Vilken av dessa bägge varandra motsägande dumheter är den dummaste, kan man knappast säga. Om vi hade skuld i marsmissgreppen, såvitt man här över huvud kan tala om skuld, så var det blott i den meningen, att Internationalen såsom helhet och därinom även vårt parti hittills icke tillräckligt fyllt sin uppfostringsplikt på den revolutionära krigskonstens område och därigenom icke omöjliggjort felaktiga aktioner och metoder. Det vore ju över huvud taget en barnslighet att drömma om en fullständig felfrihet.

Marshändelserna i Tyskland

Frågan om marshändelserna intog i viss mening medelpunkten på kongressen och det visst icke av en tillfällighet. Av alla kommunistiska partier är det tyska ett av de starkaste och teoretiskt rikaste, och i följd av revolutionshändelser – om man får uttrycka sig så – står Tyskland i varje fall främst. Tysklands inre förhållanden såsom ett besegrat land äro de gynnsammaste för revolutionen. Det tyska proletariats numeriska styrka och ekonomiska betydelse äro alltigenom sådana, att de tillförsäkra denna revolution framgång. Det är helt naturligt, att det tyska kommunistiska partiets kampmetoder ha internationell betydelse. På Tysklands mark utspelades alltsedan 1918 den revolutionära kampens största tilldragelser, och här kan man på levande erfarenhet pröva plus och minus.

Vari bestå marshändelserna? Mellersta Tysklands proletärer, gruvområdenas arbetare utgjorde ända till för kort tid sedan, även under kriget, en av den tyska arbetarklassens mest efterblivna delar. Till sin majoritet följde de icke socialdemokraterna, utan de borgerliga, patriotiska och kyrkliga klickarna, voro kejsartrogna o. s. v. Deras levnads- och arbetsförhållanden voro synnerligen svåra. Gent emot Berlins arbetare intogo de samma ställning som t. ex. våra efterblivna Uralarbetares gent emot Petrograds arbetares. Under revolutionära tider förekommer det ofta att arbetareklassens mest undertryckta och efterblivna del först ryckes upp genom händelsernas dån, med den största kraften går ut i kampen och visar beredvillighet att under alla omständigheter giva sig in i striden men därmed icke alltid tager i beräkning situationen och möjligheten till seger, d. v. s. den revolutionära krigskonstens fordringar. Medan t. ex. Berlins och Sachsens arbetare efter erfarenheterna 1919-20 blivit mycket försiktigare – vilket ju har både sina positiva och negativa sidor – fortsätta de mellan-tyska arbetarna på de ekonomiska aktionernas, strejkernas och demonstrationernas väg, köra bort sina verkmästare i skottkärror, hålla möten under arbetstid, o. s. v. Naturligtvis är detta oförenligt med Ebertrepublikens helgade lagar. Det var ej att undra på, att denna konservativa polisrepublik, i skepnaden av sin polisagent socialdemokraten Hörsing, beslutit företags en viss ”rensning”, d. v. s. bortjaga de mest revolutionära elementen, häkta de och de kommunisterna o. s. v.

Tyska kommunistiska partiets styrelse hade just vid denna tid (mitten av mars) starkt sysselsatt sig med tanken att fullfölja en aktivare revolutionär taktik. Tyska partiet hade kort tid förut uppstått ur det gamla Spartakusförbundet och majoriteten av de oavhängiga och hade därmed praktiskt berörts av frågan om massaktioner. Den tanken, att det var nödvändigt att slå in på en aktivare politik, var obetingat riktig. Men vilket uttryck fann den i handling? När polissocialdemokraten Hörsing utsände

sin förordning, som fordrade av arbetarna, vad som hos oss Kerenskiregeringen upprepade gånger förgäves fordrade, nämligen att under arbetstiden inga möten skulle hållas, att man behandlade fabriksegendomen såsom helgedom, o. s. v., då utsände kommunistiska partiets styrelse appellen till storstrejk för att understödja de mellantyska arbetarna. Storstrejken är en sak, vartill arbetarklassen icke beslutar sig så lätt och på första kallelse av partiet, synnerhet om den har bakom sig en rad nederlag och allra mest i ett land, där vid sidan av det kommunistiska partiet två socialdemokratiska masspartier finnas och där fackföreningsapparaten är emot partiet. Om vi vilja följa kommunistiska partiets huvudorgan Die Rote Fahne från dag till dag under hela denna tid, se vi, att appellen till storstrejk var fullständigt oförberedd. I Tyskland har under revolutionens förlopp tillräckligt med åderlåtningar skett, och polisattackerna i mellersta Tyskland kunde icke i och för sig genast bringa hela den tyska arbetarklassen på benen. En vittgående och energisk agitation med bestämda paroller hade uppenbarligen måst föregå en allvarlig massaktion, paroller som arbetade mot ett visst mål, och agitationen hade blott då kunnat leda till en mera beslutsam aktionsappell, om den lämnat bevis för, att massan var tillräckligt levande beslutsam och beredd att gå fram på de revolutionära aktionernas väg. Detta är den revolutionära krigskonstens abc, men just detta abc överträdes fullständigt under marsrörelserna. Knappt hade polistrupperna anlant till de mellantyska fabriker och gruvorna, förrän där storstrejken faktiskt följde. Jag sade nyss, att i mellersta Tyskland förefanns beredskapen till omedelbar strid, partistyrelsens appell åttlyddes genast. Helt annorlunda var det i det övriga landet. Varken Tysklands inre eller yttre läge gav förutsättningen för en sådan plötslig övergång till aktivitet. Massan hade helt enkelt icke förstått appellen.

Under tiden ha några inflytelserika teoretiker inom Tysklands kommunistiska parti i stället för att erkänna appellens missgrepp uppställt till dess förklaring en teori, enligt vilken vi under revolutionära tider uteslutande måste fullfölja en offensivpolitik, d. v. s. en politik av revolutionära angrepp. Marsaktionen presenterades alltså för massan såsom offensiv. Må man nu bedöma situationen i dess helhet. Angreppet företogs i verkligheten av socialdemokraten Hörsing. Detta måste utnyttjas för att förena samtliga arbetare till försvar, till skydd, till värn, om också blott först till ett blygsamt nödvärn. Om jordmånen är gynnsam, finner agitationen en gynnsam genklang – man kan göra storstrejk. Utveckla sig händelserna vidare, så resa sig massorna, arbetarnas samhörighetskänsla växer, stämningen lyftes, i motståndarlägret härskar obeslutsamhet och tvedräkt – då kan offensivparollen utfärdas. Men visar sig jordmånen ogynnsam och motsvara icke betingelserna och massans stämningar mera avgörande paroller, då måste ett så mycket som möjligt ordnat återtag anträdas, och vår vinst är, att vi kommit i beröring med arbetarklassen, stärk dess inre sammanhang och – vilket är huvudsaken – höjt partiets auktoritet såsom dess vise ledare i varje situation. Men vad gör det tyska partiets ledning? Den klamrar sig i viss mån fast vid första bästa tillfälle, och innan detta tillfälle blivit medvetet för arbetarna och tillägnats av dem, utkastar partistyrelsen lösenordet om storstrejk. Och innan det lyckats partiet att rycka upp arbetarna i Berlin, Dresden, München till att understödja de mellantyska arbetarna – och detta kan ske på några få dagar, om man utan brådska planmässigt och bestämt för massan framåt – innan partiet utfört detta arbete, kungör man, att vår aktion är en offensiv. Detta betyder nu redan att snedvrیدا hela saken och på förhand lamslå rörelsen. Det är uppenbart, att offensiven på detta stadium helt och hållet utgick från fienden. Man hade bort utnyttja försvarstankens moraliska styrka och uppkalla hela landets proletariat att skynda mellersta Tysklands arbetare till hjälp. Formen för understödet hade kunnat vara olikartad under den första tiden, innan partiet varit i stånd att uppställa ett generaliserande aktionsprogram. Agitationens uppgift bestod uti att rycka upp massorna, samla deras uppmärksamhet kring de mellantyska händelserna, politiskt bryta arbetarbyråkratiens motstånd och därigenom säkerställa en verklig storstrejk såsom den möjliga utgångspunkten för en fortsatt utveckling av den revolutionära kampen. Men vad fick man i stället se? Proletariatets revolutionära och aktiva minoritet såg sig i aktionen ställd gent emot majoriteten, innan denna majoritet fått tid att klargöra för sig händelsernas innebörd. Då partiet stötte på arbetarklassens passivitet och tvekan, försökte de otåliga elementen här och var att driva arbetarnas majoritet ut på

gatan, icke genom agitation, utan genom mekaniska åtgärder. Visserligen kan arbetarnas majoritet, om den är för strejken, tvinga minoriteten genom att med våld hindra driften och göra storstrejken till verklighet. Detta har upprepade gånger varit fallet och skall åter hända, och blott svaga hjärnor kunna ha något att invända däremot. Men om arbetarklassens överväldigande majoritet icke räknar med rörelsen, icke sympatiserar med den eller icke tror på dess framgång, men minoriteten stormar framåt och söker driva arbetarna in i strejken med mekaniska medel, då kan denna otåliga minoritet i partiets skepnad råka i fientlig sammanstötning med arbetarklassen och slå sönder sin egen panna mot muren.

(Den förutvarande ordföranden i Tysklands förenade kommunistiska partis styrelse Paul Lewi har framträtt med en kritik över partiets taktik under morsdagarna. Men han gav sin kritik en fullkomligt otillständig desorganisatorisk karaktär och gjorde saken icke nytta, utan skada. Den inre striden ledde till Lewis uteslutande ur partiet och till att Internationalens kongress godkände uteslutandet).

Den tyska kontrarevolutionens krigskonst och de äventyrliga vänsterelementen

Låt oss under denna synvinkel betrakta tyska revolutionens hela historia. I nov. 1918 störtades monarkin och den proletära revolutionen kommer upp på dagordningen. I jan. 1919 utspelades den proletära förtruppens blodiga revolutionära strider mot den borgerligt demokratiska regimen. I mars 1919 upprepas dessa strider. Borgarklassen orienterar sig och utarbetar sin krigsplan. Den nedslår delvis proletariatet. Därvid mördas arbetarklassens bästa ledare Rosa Luxemburg och Karl Liebknecht. I mars 1920 efter den kontrarevolutionära Kappkuppen, som nedslogs genom storstrejken, äger en ny delaktion rum, Ruhrområdets gruvarbetares beväpnade kamp. Rörelsen slutar med ett nytt nederlag och nya otåliga offer. Slutligen i mars 1921 ännu ett borgarkrig, ännu en delaktion, ännu ett nederlag.

Då i januari och mars 1919 de tyska arbetarna delvis reste sig, blevo slagna och förlorade sina bästa ledare, sade vi med tanke på våra egna erfarenheter: Detta är det tyska kommunistiska partiets julidagar. Man erinre sig julidagarna 1917 i Petrograd. Petrograd hade skyndat före landet, stormade framåt, landsorten lämnade det utan understöd, och i Kerenskis armé funnos ännu tillräckligt efterblivna regementen för att slå ned rörelsen. Men i själva Petrograd var den överväldigande stora massan av arbetarna med oss. Julidagarna i Petrograd blevo förutsättningen för oktober. Visserligen hade även vi i juli begått vissa dumheter. Men vi upphöjde icke dem till system. Vi betraktade januari- och marsstriderna 1919 såsom den tyska "juli". Men därefter följde i Tyskland ingen "oktober", utan mars 1920, ett nytt nederlag, alldeles bortsett från de mindre delnederlagen och den systematiska tillintetgörelsen av den tyska arbetarrörelsens bästa lokala ledare. När vi iakttog marsrörelsen 1920 och därefter marsrörelsen 1921, nödgades vi säga: Nej, Tyskland har alldeles för många julidagar – nu vilja vi oktober.

Ja, den tyska oktober, den tyska arbetarklassens seger måste förberedas. Och här framstå för oss i hela sin vidd den revolutionära krigskonstens frågor. Det är alldeles klart att den tyska borgarklassen, d. v. s. dess ledande klick, har oavbrutet utvecklat den kontrarevolutionära krigskonsten. Den provocerar enstaka delar av arbetarklassen till aktion, den isolerar dem på de olika områdena, den lurar på dem med laddad revolver och siktar alltid mot huvudet, mot arbetarklassens bästa ledare. På gatan eller i polishäktet, i öppen strid eller vid föregivna flykttförsök, i krigsrättens eller några illegala banditligors händer gå hundraden och tusenden kommunister under, vilka förkroppsliga proletariatets bästa erfarenheter. Detta är en strängt beräknad krigskonst, som genomföres med kallt blod och stöder sig på den härskande klassens hela erfarenhet.

Och nu, under dessa förhållanden, då den tyska arbetarklassen i sin helhet instinktivt känner, att man icke kan komma åt en sådan fiende med blotta händerna, att här icke blott erfordras hänförelse, utan även kall beräkning, en klar ståndpunkt och en allvarlig förberedelse, och då den väntar allt detta av sitt parti, då bjudes den uppifrån: eder plikt är att föra offensivpolitik, d. v. s. att vid alla tillfällen angripa, ty vi ha ju trätt in i den revolutionära perioden. Detta är ju ungefär detsamma, som om härföraren skulle säga: då vi befinna oss i krig, är det vår plikt att överallt och alltid gå till anfall. En sådan härförare skulle oundvikligen bli slagen t. o. m. med överlägsna stridskrafter. Än mer, det finns teoretiker sådana som den tyske kommunisten Maslow, vilka med avseende på marshändelserna intala sig rent av oerhörda saker: "Våra motståndare", säger Maslow, "anse det såsom ett fel i vår marsaktion, medan vi betraktar det som vår förtjänst, att partiet trätt in i kampen utan att fråga sig om arbetarklassen skulle följa det eller icke". Detta är ett nästan ordagrant citat. Från den subjektiva revolutionismens ståndpunkt eller från den socialistrevolutionära vänsterns är detta utmärkt. Men från marxistisk synpunkt är det något fruktansvärt!

De äventyrliga tendenserna och den – fjärde internationalen

"Vår revolutionära plikt fordrar av oss en offensiv emot tyskarne", proklamerade den socialistrevolutionära vänstern i juli 1918. Vi skola bli slagna, men vår plikt är att marschera framåt. Arbetarmassan vill det icke? Nå, då kan man kasta en bomb på Mirbach för att påtvinga de ryska arbetarne kampen, i vilken de oundvikligen måste gå under. Likartade stämningar äro mycket starkt företrädade inom Tysklands kommunistiska parti. Det är en liten grupp proletära vänsterrevolutionärer. Våra vänstersocialistrevolutionärer hava eller rättare hade huvudsakligen sitt fotfäste hos intelligensen och bönderna. Däri består deras sociala skillnad från deras tyska eftersägare. Men de politiska metoderna äro desamma: en hysterisk revolutionism ; beredskap att vid varje tillfälle använda de mest extrema metoder och medel utan att taga hänsyn till massan, den allmänna situationen, otålighet i stället för beräkning, en berusning med revolutionära fraser, allt detta karakteriserar till fullo Tysklands kommunistiska arbetareparti. På kongressen sade en av talarne i detta partis namn ungefär följande: "Vad viljen I? Tysklands arbetareklass är genomträngd av filisteri, spetsborgarväsende, småborgaranda – vad viljen I börja med den? Utan ekonomiskt sabotage driver man icke ut den på gatan." Och då man frågade honom, vad det betydde, förklarade han: så snart arbetarne börja att leva bättre, bli de lugna och vilja icke revolutionen; men kunde man mekaniskt störa produktionens gång, spränga fabrikerna, järnvägarna m. m., så skulle det försämra arbetareklassens läge och därigenom göra den mer duglig för revolutionen. Glöm icke, att detta säger talesmannen för ett "arbetarparti". Det är ju fullkomlig skepticism! Det går ut på, att om man ville tillämpa samma tankegång på lantbefolkningen borde Tysklands metra framskridna bönder tända eld på byarna och låta den röda hanen gala på alla landets tak för att så göra lantbefolkningen revolutionär. Man drar sig ovillkorligen till minnes, att under den ryska revolutionära rörelsens allra första år, på 1860-talet, då de revolutionära intellektuella voro fullkomligt maktlösa att träda i aktion, sammanträngdes till en sekt och ständigt stötte på bondemassornas passivitet, då förföllo i synnerhet vissa grupper (de s. k. Netschajewzi) till den tanken, att mordbrandsanläggningar vore en verklig faktor i den ryska politiska utvecklingen. Det är ju klart, att ett sådant sabotage i grund och botten riktar sig emot arbetarklassens flertal och är ett anti-revolutionärt medel, som bringar "arbetarpartiet" i kollision med arbetarklassen, ett arbetarparti vars medlemsantal svårligen låter bestämma sig, men som i varje fall uppgår till 30-40,000, emedan som bekant Tysklands förenade kommunistiska parti har omkring 400,000 medlemmar.

Kongressen behandlade frågan om Tysklands kommunistiska arbetarparti kategoriskt och fordrade av denna organisation att den under de närmaste tre månaderna skulle sammankalla en partikongress och sammansluta sig med Tysklands förenade kommunistiska parti eller också slutgiltigt ställa sig utanför Kommunistiska Internationalen. Mycket talar för att Tysklands kommunistiska arbetareparti i sina nuvarande anarkistiskt äventyrliga spetsars gestalt icke skall foga sig i Internationalens beslut och, sedan det ser sig ställt utanför Internationalen, sannolikt

försöka att tillsammans med andra ”extrema vänsterelement” bilda en fjärde international. I den trumpeten har även vår partikamrat Kollontaj blåst en smula på kongressen. Det är en öppen hemlighet, att vårt parti tillsvidare utgör Kommunistiska Internationalens kärna. Emellertid har kamrat Kollontaj framställt läget inom vårt parti så, att förr eller senare måste arbetarmassorna med henne i spetsen göra en ”tredje revolution” för att införa en ”verklig” sovjetregim. Men varför en tredje och icke en fjärde? Den tredje revolutionen skedde ju i februari i Kronstadt i den ”verkliga” sovjetregimens namn. Det finnes även alltså en ”ärkevänster” i Holland. Kanske också i andra länder. Jag vet icke, om alla äro medräknade. Men i alla fall är deras antal icke övermåttan stort, och den fjärde internationalen – om en sådan skulle uppstå – skulle allra minst hotas av faran av ett allt för stort antal. naturligtvis vore det skada att förlora även en liten grupp, ty bland dem finns det otvivelaktigt goda arbetarkämpar. Men om denna sekteriska splittring skulle inträda skola vi under den närmaste tiden icke blott ha till höger om oss en international nr 2½ utan även till vänster en international nr 4, varuti subjektivism, hysteri, äventyrlust och revolutionär fras skola vara företrädare i fulländad gestalt. Vi ha alltså fått en ”vänster”-fågelskrämma genom vilken vi skola lära arbetarklassen krigskonst. Var sak har alltså två sidor: en positiv och en negativ.

Vänsterns missgrepp och den ryska erfarenheten

Men även inom Tysklands förenade kommunistiska parti gavs det antimarxistiska tendenser, som tydligt visade sig i mars och även efter mars. Jag citerade nyss Maslows besynnerliga uttalanden. Men Maslow står icke ensam. I Wien utkommer en tidskrift ”Kommunismus”, ett organ för Kommunistiska Internationalen på tyska språket. I junihäftet av denna tidskrift, i en artikel som befattar sig med läget inom Internationalen, kan man läsa ungefär följande: ”Det huvudsakliga kännetecknet på vår nuvarande revolutionsperiod är, att vi måste utkämpa även delaktioner, däribland även fackliga strider, d. v. s. strejker, med slutkampens medel, d. v. s. med vapen i hand.” Detta är en på huvudet ställd krigskonst! Medan borgarklassen provocerar oss till blodiga detaljstrider, vilja några av våra härförare upphöja dessa strider till regel. Är det icke oerhört? Det objektiva läget i Europa djupt revolutionärt. Arbetarklassen känner detta och tränger under hela perioden efter kriget framåt i kampen med borgarklassen. Men segern har den ingenstades vunnit utom i Ryssland. Då började den inse, att den har en svår uppgift sig förelagd, och började utbygga åt sig en apparat för att segra, Kommunistiska Internationalen. I denna riktning har den under de sista åren gått framåt med sjumilasteg i Europa. Just nu uppstår verkliga kommunistiska masspartier i Tyskland, i Frankrike, i Tjeckoslovakien, i Jugoslavien, i Bulgarien. En oerhörd tillväxt! Vari består den närmaste uppgiften? Däri att dessa partier på kortast möjliga tid erövra majoriteten av industriarbetarna och en avsevärd del av lantarbetarna och även av de fattiga bönderna likasom vi före oktober erövrade den – eljes skulle vi ju icke haft någon oktober. Men i stället påstå vissa bedrövliga härförare, att då tiden nu är revolutionär, så är det vår plikt att vi vid varje tillfälle föra kampen, om också blott detaljstriderna, med det beväpnade upprorets metoder. Borgarklassen kan icke önska sig något bättre. Vid en tid då det kommunistiska partiet växer med förträfflig snabbhet och utbreder sina vingar allt mer och mer över arbetarklassen, provocerar borgarklassen den otåliga och kampberedda delen av arbetarna till en överilad strid utan understöd av arbetarnes huvudmassa för att hos det delvis slagna proletariatet undergräva tron på och möjligheten av seger. under dessa omständigheter är teorin om den oavslutliga offensiven och detaljstriderna med det beväpnade upprorets medel vatten på kontrarevolutionens kvarn. Detta är orsaken, varför på tredje kongressen ryska partiet, understött av sina mest mogna element, med fast stämma sade till sina kamrater på den vänstra flygeln: ”I åren utmärkta revolutionärer och I kommen att slåss och gå under för kommunismens sak, men detta är icke nog för oss. Det är icke nog för oss. Det är icke nog att slåss – man måste segra”. Och för det ändamålet måste man behärska den revolutionära krigskonsten.

En av huvudorsakerna till underskattandet av den revolutionära kampens och segerns svårigheter i Europa var den proletära revolutionens förlopp i Ryssland och delvis i Ungern. Vi hade i Ryssland en historiskt försenad, politiskt svag borgarklass i stort beroende av det europeiska kapitalet och

politiskt endast svagt rotad i det ryska folket. Å andra sidan hade vi ett revolutionärt parti med en stor förtid av underjordiskt arbete med en stark uppfostran och uthållighet för kampen, ett parti som medvetet utnyttjade den europeiska och internationella revolutionära kampens hela erfarenhet. De ryska böndernas läge – med hänsyn till borgarklassen och till proletariatet – den ryska arméns karaktär och författning efter den ryska zarismens militära genombrott, allt detta gjorde oktoberrevolutionen oemotståndlig och underlättade utomordentligt den revolutionära segern, ehuru denna seger icke upphävde ytterligare svårigheter, utan tvärtom förberedde dem i jättelikt mått. Till följd av oktoberrevolutionens relativa lätthet, framställde sig det ryska proletariatets seger icke inför de ledande europeiska arbetarkretsarnas ögon tillräckligt såsom politiskt-strategisk uppgift och uppfattades i detta avseende icke tillräckligt av dem.

Nästa erfarenhet av proletariatets makterövring samlades i mindre mått, men närmare i Europa – i Ungern. Där inträffade sådana omständigheter, att makten nästan utan revolutionär kamp tillföll kommunisterna. Men därmed reducerades frågorna om den revolutionära strategin under kampen om makten till ett minimum.

Ur erfarenheterna från Ryssland och Ungern framgick för arbetarmassorna i allmänhet, men i synnerhet för de andra ländernas kommunistiska partier, framför allt medvetandet om oundvikligheten av proletariatets seger, och därpå övergingo de omedelbart till ett övervägande av de svårigheter, som uppstå ur arbetarklassens seger. Men vad angår den revolutionära krigskonsten beträffande gripandet av makten, föreställde man sig den alltför enkel och i viss mån självklar. Det är ingen tillfällighet, att några framstående ungerska kamrater med stor förtjänst om Internationalen visat anlag att utomordentligt förenkla frågorna om proletariatets taktik under det revolutionära tidsskedet och att ersätta denna taktik med en offensiv paroll.

Tredje kongressen sade till kommunisterna i alla länder: Den ryska revolutionens förlopp är ett mycket viktigt historiskt exempel, men ingalunda någon politisk regel. Och vidare: blott en förrädare kan förneka nödvändigheten av den revolutionära offensiven, men blott ett dumhuvud kan reducera hela den revolutionära krigskonsten till blotta offensiven.

Det franska kommunistpartiets positiva och negativa sidor.

Angående det franska kommunistiska partiets politik hade vi mindre stormiga debatter än angående det tyska partiets, åtminstone på själva kongressen, men vid exekutivkommitténs sammanträde uppstodo bland oss vid ett tillfälle tämligen upprörda debatter vid diskussionen av den franska arbetarrörelsens frågor. Det franska kommunistiska partiet har uppstått utan det tyska partiets yttre och inre skakningar. Därför äro otvivelaktigt inom det de centristiska strömningarna och den parlamentariska socialismens gamla metoder ännu starka. Under sista tiden kände det franska proletariatet icke till någon revolutionär kamp, som kunnat återuppliva dess gamla revolutionära traditioner. Den franska borgarklassen har segerrikt utgått ur kriget. Detta gav den möjlighet att ända till sista tiden på det utplundrade Tysklands bekostnad kasta allmosor åt arbetarklassens privilegierade del. Den revolutionära klasskampen håller först nu på att uppstå i Frankrike. Före början utav de första allvarliga striderna hade det franska kommunistiska partiet möjlighet att tillgodogöra sig, tillägna sig Rysslands och Tysklands revolutionära erfarenhet. Det är nog att påminna om att i Tyskland var borgarkriget redan i full gång, då kommunisterna blott utgjordes av en liten grupp spartacister, medan däremot i Frankrike det ännu icke fanns någon öppen revolutionär kamp och det kommunistiska partiet redan i sina leder förenade 120,000 arbetare. Tager man hänsyn till Frankrikes revolutionära syndikalister, som ”icke erkänna” partiet, ehuru de understödjade proletariatets kamp om diktaturen, tager man hänsyn till, att i Frankrike organisationen aldrig var så stark som i Tyskland, så blir det klart, att dessa 120,000 organiserade kommunister för Frankrike icke betyda mindre utan kanske till och med mer än de 400,000 för Tyskland.

Detta framgår allra tydligast därav, att i Tyskland stå till höger om dessa 400,000 de oavhängiges och socialdemokraternas parti, vilka tillsammans uppvisa fler medlemmar och anhängare än kommunisterna, medan i Frankrike blott står den lilla gruppen av splittrade anhängare till Longuet och Renaudel till höger om kommunisterna. Även inom Frankrikes fackföreningsrörelse är kraftförhållandet gynnsammare för en segerrik revolution. Med andra ord: i Frankrike stöder sig ännu borgarklassen i betydlig grad på sin egen apparat, armé, polis, o. s. v. I Tyskland stöder den sig övervägande på socialdemokratin och fackföreningsbyråkratin.

Det franska kommunistiska partiet har absolut och odelad möjlighet att övertaga ledningen inom arbetarrörelsen, innan avgörande händelser inträda. Men för detta ändamål måste den franska kommunismen slutgiltigt riva av sig det gamla skalet av politiska konventioner och halvheter, som i Frankrike var kompaktare än någon annorstädes. Det franska partiet behöver ett beslutsammare grepp om händelserna, en mer energisk och opersonlig karaktär och ton i agitationen, ett skarpare ställningstagande till alla möjliga företeelser av den intellektuella individualismens och advokatlucksökeriets demokratiskt-parlamentariska ideologi. Vid överläggningen om det franska partiets politik inom Kommunistiska Internationalens exekutivkommitté hänvisades till, att partiet begått de eller de felen, att de kommunistiska riksdagsmännen i parlamentet ibland "underhållit" sig allt för mycket med sina borgerliga fiender i stället för att över huvud taget vända sig till massorna, att partitidningarna borde föra ett mycket klarare och skarpare språk, på det att de undertryckta och nedpressade arbetarna här måtte känna en genklang av sina lidanden, krav och förhoppningar. Under dessa debatter uppträdde en ung fransk kamrat och överflyttade i ett lidelsefullt anförande, under instämmande från en del av församlingen, kritiken av partipolitiken på ett helt annat plan: "När den franska regeringen vid början av detta år ville besätta Ruhrområdet", sade denne representant, för ungdomen, "samt mobilisera nittonåringarna, så uppkallade icke partiet till motstånd och visade därigenom sin fullkomliga otillräcklighet." Vad för slags motstånd? frågade vi. "Partiet appellerade icke till nittonåringarna att motsätta sig denna mobiliseringsorder." Vad menar ni med motstånd? frågade vi. Betyder det att icke frivilligt anmäla sig och vänta tills en gendarm eller polis kommer in i Bostaden? Eller betyder det ett aktivt motstånd med vapen i hand mot gendarmerna och poliserna? Denne unge kamrat, som gjorde ett utmärkt gott intryck på oss alla, utropade genast: "Ja visst, gå till det yttersta och göra motstånd med vapen i hand." Då först visade det sig, hur oklara och förvirrade föreställningarna om revolutionär taktik ännu äro i vissa elements medvetande. Vi började då diskutera med vår unge opponent: Hos er i Frankrike stå nu några årsklasser under den imperialistiska arméns trikolor. Er regering tror, att den åter måste inkalla en klass, nittonåringarna. Denna klass räknar i landet låt oss säga 200,000 ynglingar, och låt oss antaga, att bland dessa befinna sig 3-5,000 kommunister. De äro splittrade, oorganiserade, somliga på landet, andra i staden. Låt oss ett ögonblick anta att partiet verkligen uppkallar dem till att göra beväpnat motstånd. Hur många av borgarklassens agenter som därvid skulle bli ihjälslagna, kan jag icke säga, men säkert är, att alla kommunister inom de nittonårigas årsklass undantagslöst skulle bli uttagna och tillintetgjorda. Varför uppkallen I icke till vapen de årsklasser, som befinna sig i armén? De ha ju vapen och äro förenade. Jo, därför att I uppenbarligen inse, att armén icke skall gå till strid mot kontrarevolutionen, så länge arbetarklassens majoritet icke visar beredvillighet att upptaga kampen om makten, eller med andra ord så länge söm den proletära revolutionen icke har börjat. Varför fordren I, att revolutionen skall göras icke av hela arbetarklassen, utan endast av de nittonårigas årsklass? Låt oss för ett ögonblick antaga, att det kommunistiska partiet utsänt en sådan paroll. Det skulle ha varit ett kärt tillfälle för Millerand, Briand och Barthou, för alla dem som förorda ett undertryckande av den revolutionära revolutionen. Ty det är fullkomligt klart, att så snart den ivrigaste delen av ungdomen tillintetgjorts och de mera försiktiga avskräckts, skulle partiet för årtal framåt ha isolerats och dess inflytande undergrävt. Med sådana metoder, d. v. s. genom ett otåligt användande av den revolutionära kampens skarpaste former kan man blott ernå negativa resultat under förhållanden, vilka icke äro mogna för den avgörande drabbningen och åstadkomma ett revolutionärt missfall i stället för en kraftig revolutionär förlossning.

Ett klassiskt exempel på en fullständigt oförberedd appell till massaktion erbjuder försöket till storstrejk i maj 1920. Som bekant blev tanken på denna strejk på ett förrädiskt sätt "understödd" av syndikalist-reformisterna. Deras strävan gick ut på att icke släppa rörelsen ur sin hand och att vid första bästa tillfälle så mycket lättare prisgiva den. De lyckades däri, men i sitt förrädiska företag ha dessa män blott blivit trogna sin natur. Ingenting annat var att vänta av dem. Under tiden hade den andra flygeln, de revolutionära syndikalisterna och kommunisterna, alls icke förberett rörelsen. Initiativet utgick från järnvägsmannaförbundet, inom vilket då vänstern först gripit ledningen, med Monmousseau i spetsen. Innan den fått tid att på något sätt befästa sig och säkerställa de nödvändiga positionerna eller i någon mån se sig om, skyndade den sig att uppkalla massorna till den avgörande aktionen under förvirrade och obestämda paroller med förrädiskt "understöd" från höger. Det var en i alla avseenden oförberedd aktion. Resultatet är bekant för alla. Endast en liten minoritet deltog, opportunisterna avvärjde strejkens vidare utveckling och kontrarevolutionen utnyttjade även en bank vänsterns visade svaghet och befästade utomordentligt sina ställningar.

Sådana lättsinniga improvisationer äro oförlåtliga inom rörelsen. Man måste kunna mycket bättre bedöma situationer, man måste förbereda rörelsen ihärdighet, energiskt, med samarbete på alla områden, på det att man därefter, så snart signalen givits, må kunna genomföra den fast och beslutsamt. Men därtill behöver man ett kommunistiskt parti, som förenar proletarietets erfarenheter på alla kampområden. Naturligtvis frikallar oss icke partiets blotta förefintlighet från fel, men bristen på ett parti som ledande förtrupp gör felen oundvikliga och förvandlar hela kampen till en rad improvisationer, experiment och äventyrligheter.

Kommunism och syndikalism i Frankrike

Kommunistiska partiets förhållande till arbetarklassen är som sagt gynnsammare i Frankrike än i Tyskland. Men partiets politiska inflytande på arbetarklassen, som tack vare partiets orientering åt vänster vuxit utomordentligt, har i Frankrike icke tagit stadgad form, särskilt i fråga om fackföreningsrörelsen.

I Frankrike utgöra syndikaten (fackförbunden) mindre en organisation av miljonmassorna än i Tyskland och de anglosaxiska länderna. Men även i Frankrike har fackförbundens numeriska styrka under de sista åren utomordentligt tilltagit. Partiets förhållande till klassen tager framför allt sitt uttryck i partiets förhållande till den fackliga rörelsen. Men redan härur, ur denna enkla formulering av frågan, framgår, huru oriktig, orevolutionär och farlig teorin om den s. k. neutraliteten, fackförbundens fullständiga "oavhängighet" av partiet, o. s. v. är. Äro fackförbunden till sin natur en hela arbetarklassens organisation, huru kan då arbetarklassen vara neutral eller "oavhängig" gent emot partiet? Detta skulle ju betyda dess neutralitet, d. v. s. dess fullkomliga likgiltighet gent emot revolutionen själv. Emellertid sakna vi alltså hos hela den franska arbetarrörelsen i denna grundläggande fråga om den nödiga klarheten, och framför allt saknas denna klarhet hos partiet själv.

Teorin om den fullkomliga och obetingade arbetsfördelningen mellan parti och fackförbund likasom om den absoluta ömsesidiga friheten från inblandning i varandras angelägenheter är i detta extrema uttryck en produkt av den franska politiska utvecklingen. Grundvalen för denna teori är den renaste opportunism. Så länge som den fackligt organiserade arbetararistokratien avslutar kollektivavtal och det socialistiska partiet inom parlamentet kämpar för reformer, äro arbetsdelning och ömsesidig oavhängighet ännu i någon mån möjliga. Men så snart den verkligt proletära massan indrages i kampen och rörelsen antager en verkligt revolutionär karaktär, urartar oavhängighetens princip till reaktionär skolastik. Arbetarklassen kan endast då segra, när i dess spets står en organisation, som förkroppsligar den levande historiska erfarenheten, teoretiskt generaliserad och praktiskt styrande hela dess kamp. Enligt innebörden i sin historiska uppgift kan partiet blott

omfatta arbetarklassens mera medvetna och aktiva minoritet. Men fackförbunden sträva att omfatta arbetarklassen i dess helhet. Den som medger, att proletariatet behöver den andliga och politiska ledningen av sin till det kommunistiska partiet sammanslutna förtrupp, han medger därmed även, att partiet måste bli den ledande makten även inom fackförbunden, d. v. s. inom arbetarklassens massorganisationer. Inom det franska partiet finns det likaväl kamrater, vilka icke insett denna elementära sanning och vilka, t. ex. Verdier, föra en oförsonlig kamp för fackförbundens "oantastlighet" gent emot partiinflytandena. Det är klart, att sådana kamrater till följd av ett rent missförstånd inträtt i partiet, ty den är icke någon kommunist, som icke erkänner det kommunistiska partiets uppgift och förpliktelse gent emot fackförbunden.

Det är självklart, att detta icke betyder någon fackföreningarnas organisatoriska eller yttre underkastelse under partiet. I organisatoriskt hänseende äro fackföreningarna oavhängiga. Inom dem har partiet det inflytande, som det erövrar genom sitt arbete, sin andliga påverkan och sin auktoritet. Men därmed säga vi, att det är partiets plikt att eftersträva största möjliga stegring av sitt inflytande på fackföreningarna. Det måste sysselsätta sig med alla de frågor, som uppstå ur den fackliga rörelsen, måste klart besvara dem och agitera för sina meningar genom de kommunister, som arbeta inom fackföreningarna, utan att kränka dessas organisatoriska självständighet.

Som bekant har i Frankrike inom fackföreningarna den s. k. revolutionära syndikalismen haft ett stort inflytande. Ehuru den revolutionära syndikalismen förklarade sig partilös, var den egentligen ingenting annat än ett arbetarklassens antiparlamentariska parti. Det syndikalistiska partiet har alltid fört en energisk kamp för sitt inflytande inom fackförbunden och bestred fackförbundens neutralitet eller oavhängighet beträffande det syndikalistiska partiets teori och praktik. Bortser man från den franska syndikalismens teoretiska misstag och förlöpningar och tager man blott hänsyn till dess revolutionära anda, så råder intet tvivel, att denna anda fått sin fulla utveckling just i kommunismen.

Kärnan i den franska revolutionära syndikalismen bildades av gruppen "La vie ouvriere". Jag hade under kriget tillfälle att närmare lära känna denna grupp. I dess center stodo Monatte och Rosmer, till höger om dem Merrheim och Dumoulin. De två sistnämnda blevo senare överlöpare. Rosmer gick den naturliga utvecklingsvägen från revolutionär syndikalism till kommunism. Monatte intager alljämt en obestämd ståndpunkt. Efter Internationalens tredje och Fackförenings-Internationalens första kongress tog han ett steg, som inger mig allvarliga farhågor. Tillsammans med järnvägsmannaförbundets sekreterare Monmousseau publicerade han en protest mot Kommunistiska Internationalens resolution i fackföreningsfrågan och nekade ansluta sig till Röda Fackföreningsinternationalen. Det måste sägas, att själva innehållet i Monattes och Monmousseaus protest utgör bästa skälet mot deras avsöndrade ställningstagande. Monatte anmäler sitt utträde ur den fackliga Amsterdaminternationalen på grund av dess samhörighet med Andra internationalen. Alldeles riktigt. Men det faktum, att den övervägande massan av fackförbunden antingen tillhöra andra eller Tredje Internationalen, utgör bästa beviset för, att några neutrala opolitiska fackförbund över huvud taget icke och framför allt icke under revolutionära tider finnas eller kunna finnas. Den som lössliter sig från Amsterdam och icke ansluter sig till Moskva, riskerar att bilda en fackföreningsinternational n:r 2 ½.

Jag hoppas bestämt, att detta ledsamma missförstånd skall undanröjas och att Monatte skall intaga den plats, som tillkommer honom enligt hela hans förflutna, nämligen i det franska kommunistiska partiet och Moskvainternationalen.

Fullkomligt riktig och begriplig är det franska kommunistiska partiets försiktiga och mjuka behandling av de revolutionära syndikalisterna. Men absolut obegriplig är den efterlåtenhet, varmed partiet tål egna partimedlemmars sådana som Verdiers gensträvighet mot kommunistiska

Internationalens politik. Monatte representerar den revolutionära syndikalismens tradition, men Verdierepresenterar bara oredan.

Men högre än dessa person- och gruppintressen står frågan om partiets ledande inflytande på fackförbunden. Utan att röra vid dessas självstyrelse, som helt och hållet betingas av det löpande praktiska arbetets behov. måste partiet likväl göra ett slut på alla stridigheter och vacklande på denna så viktiga punkt och i levande gärning visa den franska arbetarklassen, att den äger ett revolutionärt parti, som är det ledande på alla klasskampens områden. Huru mycket än tredje kongressens beslut må framkalla övergående förvirringar och konflikter under de närmaste månaderna, skola de dock i detta avseende under franska arbetarrörelsens kommande utveckling utöva ett väldigt och högst fruktbart inflytande. Blott på grundvalen av dessa resolutioner skall det rätta växelförhållandet mellan partiet och arbetarklassen inträda, och därför utan finns det ej och kan det ej finnas någon proletariats segerrika revolution.

Icke rättning höger, utan allvarlig förberedelse att gripa makten

Jag ville icke tala om de övriga ländernas kommunistiska partier, ty jag ville blott klarlägga grundlinjerna för Kommunistiska Internationalens politik, huru den utvecklats och utbildats på den sista kongressen. Därför har jag karakteriserat de partier, som bidragit med det mesta material till utarbetandet av Internationalens taktiska linje för den närmaste framtiden.

Det återstår att säga, att kongressen icke föreslagit att ”inställa” kampen mot centristerna och halvcentristerna, såsom många kamrater på vänstra flygeln utan skäl frukta. Hela Kommunistiska Internationalens kamp mot den kapitalistiska regimen riktar sig främst mot dess reformistiskt-opportunistiska skyttegravar. Dessa måste vi framför allt taga. Å andra sidan kan man icke föra kampen mot Andra och 22-Internationalen, innan man rensat de egna kommunistiska leden från centriska tendenser och stämningar. Detta är absolut otvivelaktigt.

Av en artikel av kamrat Curt Geyer om tredje kongressen, vilken jag fått i min hand under utgivningen av denna skrift, ser jag, att denne representant för oppositionen icke blott är på stark marsch mot centrismen, utan även själv är medveten därom. Han utgår ifrån, att tredje kongressen öppnat ett nytt historiskt perspektiv och därigenom bragt sin taktik i mindre beroende av väntan på revolutionen under den närmaste tiden. Därav drager Geyer den slutsatsen, att de taktiska meningsskiljaktigheterna mellan Tredje Internationalen och centristerna förlorat i skärpa. En sådan slutsats är fullkomligt hårresande! Tredje Internationalen är en kamporganisation, som fortskrider genom alla förändrade förhållanden fram emot det revolutionära målet. 2½-Internationalen vill icke revolution. Den är uppbyggd på ett däremot svarande urval av ledare och halvledare, grupperingar och tendenser, tankegångar och metoder.

Vid samma tidpunkt, då Curt Geyer konstaterar en utjämning av meningsskiljaktigheterna mellan kommunisterna och de oavhängiga, konstatera de oavhängiga – med mycket större rätt – en utjämning av meningsskiljaktigheterna mellan dem och socialdemokraterna. Skulle man draga alla konsekvenser därav, så skulle man därav nå fram till ett program av den gamla socialdemokratis återställande, sådan den var intill augusti 1914, med alla därav följande slutsatser. Bortse vi även från det dogmatiska strävandet efter en revolution under de närmaste veckorna eller månaderna – varur praktiskt kupptendenserna springa fram – så förbliva vi dock i vår kamp med dessa tendenser trogna vår huvuduppgift, framskapandet av ett revolutionärt, aktivt oförsonligt kommunistiskt parti, som motarbetar alla reformistiska och centristiska riktningar inkom proletariats. Curt Geyer skjuter undan revolutionen dogmatiskt till ett obestämt fjärran och drager därav slutsatser i en anda av närmande till centristerna. Man har all orsak att frukta, att detta perspektiv skall föra Geyer och hans meningsfränder ännu längre, än de nu själva tro.

Men vår kamp mot höger, som alltigenom hör till vår principiella kamp mot det borgerliga samhället, kunna vi blott då föra med framgång, när vi på kortast möjliga tid övervinna misstagen från vänster, som framgå ur farliga äventyr. I denna riktning har tredje kongressen utfört ett stort uppfostringsarbete, vilken som sagt gör den till en högskola, en akademi för den revolutionära krigskonsten.

I anledning av våra resolutioner tala Martov, Bauer och andra småborgardömets kammarstrateger om ett kommunismens sönderfallande, ett Tredje Internationalens sammanbrott o. s. v. Teoretiskt förtjänar sådant prat endast förakt. Kommunismen är icke och var icke något revolutionens dogmatiska kalenderprogram. Kommunismen är proletarietets levande, aktiva, växande, manövrerande armé, som under fortgången av sitt arbete blir medveten om kampens föränderliga förutsättningar och som prövar sina vapen, på nytt skärper dem, om de blivit slöa, och anpassar alla sina handlingar efter behovet av förberedelse i och för det revolutionära störtandet av den borgerliga ordningen.

Det faktum, att vi på tredje kongressen så ingående, utförligt, så korrekt befattat oss med taktikfrågorna, är i och för sig ett väldigt steg framåt: det vittnar om, att Tredje Internationalen lämnat den andliga och organisatoriska självtillräcklighetens ståndpunkt och såsom levande och ledande massorganisation vänt sig till frågorna om den omedelbara revolutionära aktionen. Om någon av de yngre och mindre erfarna kamraterna skulle vilja draga den pessimistiska slutsatsen av mina uttalanden, att Internationalens läge vore gynnsamt, och att vid förhandenvaron av så felaktiga uppfattningar och metoder inom de kommunistiska partierna själva borgarklassen näppeligen kan besegras, så hade han dragit en grundfalsk slutsats. Vid en tid av skarpa förändringar i världspolitiken, vid en tid av djupa sociala skakningar, med ett ord i den revolutionära tid, vari vi leva, fortgår de revolutionära partiernas uppfostran utomordentligt hastigt, i synnerhet under ett ömsesidigt utbyte av erfarenheter, under ömsesidig kontroll och gemensam centraliserad ledning, vilket allt ju funnit sitt uttryck i vår International. Vi få icke glömma, att de starkaste kommunistiska partierna i Europa äro – bokstavligen! – blott några månader gammal. I vår tid gäller en månad som ett år och mången månad som ett årtionde.

Ehuru jag på kongressen tillhörde den s. k. ”högra” flygeln och fick min del av den kvasi-revolutionära vänsterriktningens kritik, vilken riktnings farlighet för den proletära revolutionens verkliga utveckling jag sökt visa Eder, så har jag lämnat kongressen i en mycket mera optimistisk stämning, än den, vari jag begav mig till den. De intryck, som jag fått av meningsutbytet med ombuden från våra broderpartier i Europa och hela världen, kan jag sammanfatta så: under det gångna året har Kommunistiska Internationalen tagit ett väldigt steg framåt såväl i ideellt som i organisatoriskt avseende. Kongressen har icke givit och kunde icke heller giva signalen till allmänt angrepp. Den formulerade de kommunistiska partiernas uppgift som uppgiften att förbereda angreppet och framför allt som uppgiften att erövra arbetarnes flertal i stad och på land. Detta betyder ingalunda, att revolutionen ”undanskjutits” på obestämd tid. Tvärtom: vi påskynda revolutionen och framför allt säkerställa dess seger genom att djupgående, allsidigt och sorgfälligt förbereda oss för den.

Naturligtvis kan man icke på något sätt göra arbetarklassens revolutionära politik och röda arméns krigsarbete liknämna, och det förefaller mig synnerligen riskabelt att ens söka komma med några jämförelser i detta avseende, med hänsyn till den nästan traditionella faran att bli misstänkt för en ”militär” sinnesriktning. (De ryska Cunowarne och de ryska Martovarne ha ju redan för länge sedan slagit fast, att jag strävar att ersätta arbetarklassens politiska och ekonomiska arbete med en ”order”, vilken sedan skall föras vidare av en militär ”apparat’.) Likväl vågar jag efter denna reservation använda en viss militär jämförelse, vilken, såsom jag tror, ej är olämplig för belysande av både proletarietets revolutionära politik och röda arméns verksamhet.

Då vi på någon av våra otaliga fronter måste förbereda oss för avgörande operationer, skickade vi framför allt dit friska, ur det kommunistiska partiet mobiliserade regementen, ammunitionsförråd, m. m., utan tillräckliga materiella medel kunde det naturligtvis icke bli tal om någon avgörande kamp mot Koltsjak, Denikin eller Wrangel.

Men nu förefinnes i högre eller lägre grad de materiella förutsättningarna för avgörande aktioner. Vi komma till fronten för att få veta, att frontkommandot beslutit ett allmänt angrepp exempelvis den 5 maj, vilke skall vara i tre dagar. Vid det revolutionär-militära frontrådets sammanträde i staben, i den politiska sektionen få vi veta, att vi ha en viss övervikt beträffande antalet gevär, sablar och kanoner, att motståndarens flygväsende är överlägset vårt, men att i det stora hela överlägsenheten är på vår sida. Soldaterna äro mer eller mindre beklädda och utrustade, kommunikationerna äro säkerställda. I detta avseende är allt mycket väl beställt. ”Och hur har det varit med agitationen före angreppet? Hur länge har den pågått? I vilka former, under vilka paroller? Hur många kommunister utskickades för agitation? Visa oss edra flygblad, proklamationer, artiklarna i edra fronttidningar, edra affischer och karikatyrer. Vet varje soldat på eder front, vem Wrangel är, med vem han står i förbindelse, vem som utrustar honom och varifrån han får sitt artilleri och sina flygmaskiner?” Därpå få vi icke något tillfredsställande, bestämt svar. En agitation hade naturligtvis bedrivits. Om Wrangel hade naturligtvis upplysningar lämnats. Men några regementen hade först i går eller i förgår anlänt från centern eller andra fronter, och om deras politiska åskådning och stämning förelågo icke några noggranna upplysningar. ”Hur har man på divisionerna och regementena fördelat de från partiet mobiliserade 2,000 kommunisterna? Har man vid fördelningen av de kommunistiska elementena tagit hänsyn till varje enskilt truppförbands karaktär och sammansättning? Ha kommunisterna själva bearbetats på tillfredsställande sätt? Har man förklarat för varje grupp vilken truppavdelning den fått sig anvisad, vad som utgör den avdelningens egendomligheter och vilka de särskilda förutsättningarna äro för arbetet där? Och slutligen, finns det säkert i varje kompani en kommunistisk cell, som själv är beredd att slåss till det sista och driva de andra framåt?”

Det framgick av våra undersökningar, att detta arbete hade utförts endast i allmänna drag, utan den nödiga hänsynen till de konkreta förutsättningarna och de speciella egenskaperna hos den politiska agitationen i armén över huvud taget och i varje regemente för sig. Agitationen hade icke haft den koncentrerade, intensiva karaktär, som motsvarade en omedelbar förberedelse för striden. Detta märktes lika mycket på tidningsartiklarna som på uppropen. ”Slutligen, har befäls- och kommissariatpersonal prövats? I de sista striderna ha många kommissarier fallit och tills vidare ersatts med tillfälliga element. Är kommissariepersonalen fulltaligt utfylld? Huru förhåller det sig med befälet? Åtnjuter det odelat förtroende? Varest befälet icke tillräckligt prövats, har man där fullkomligt pålitliga och energiska kommissarier? Finns det ej bland befälet, bland de forna zarofficerarna, personer, vilkas familjer uppehålla sig i de av Wrangel besatta områdena eller i utlandet? Det är blott naturligt, att dessa officerare vilja bli tillfångatagna, och detta kan få ödesdigra följder för utgången av de särskilda operationerna. Har man överblickat befälspersonalen från denna synvinkel? Är den förnyad och stärkt? Icke? – Tillbaka! Intet angrepp får göras. I materiellt hänseende är tillfället fördelaktigt, vi ha övervikt i krafter, fienden har ännu icke kunnat koncentrera sin kraft. Detta är obestridligt. Men den moraliska förberedelsen har lika stor betydelse som den materiella. Tills vidare har den moraliska förberedelsen skett ytligt och slarvigt. Under dessa förhållanden är det bättre att avträda en del av området till fienden, att draga sig så och så många kilometer tillbaka, att vinna tid, att uppskjuta angreppet på två eller tre veckor och slutföra det politiska och organisatoriska arbetet. Då är framgången säkerställd.”

Var och en som tjänat i vår armé, vet, att jag icke framspekulerat detta exempel. Upprepade gånger skedde hos oss strategiska återtåg blott därför, att armén icke var förberedd i moraliskt-politiskt

hänseende för avgörande strider! Men armén är en tvångsorganisation. Envar som beordras måste gå i striden. Mot tredskande brukas hårda åtgärder, annars kan en armé icke bestå. Men den revolutionära arméns viktigaste drivkraft är det politiska medvetandet, den revolutionära hänförelsen, armémajoritetens håg för den förestående uppgiften och dess beredvillighet att fullgöra den.

Hur mycket mer passar inte detta in på arbetarklassens avgörande revolutionära strider! Här kan icke bil tal om något tvång till revolution. Här saknas apparaten av tvångsåtgärder. Framgången kan blott grundas på arbetares flertals beredvillighet att direkt eller indirekt deltaga i striden och befrämja dess lyckliga utgång. (En spefågel "genmålte" mot mig på kongressen i detta avseende, att man icke kan kommendera arbetarklassen som en arme. Gott!! Men jag bevisade, att man icke en gång kan kommendera röda armén så, som många politiker försöka kommendera arbetarklassen.) Tredje kongressen hade den karaktären, som om Kommunistiska Internationalen i sina ledande representanters gestalt kommit till den internationella arbetarrörelsens front, vilken förberedde sig för avgörande strider om makten. Kongressen frågade: "Kamrater, kommunister, tyska, franska, italienska och övriga, Vad haven I gjort för att låta varje arbetare veta, i vilkens namn kampen föres? Haven I klargjort detta för även de efterblivna arbetarmassorna med enkla, klara och begripliga ord? Vad haven I företagit Eder för att pröva, att dessa efterblivna förstått Eder? Visen edra tidningar, edra broschyrer, edra flygblad! Nej, kamrater, det här är icke nog. Detta är ännu icke det språk, som bevisar den verkliga samhörigheten med den miljonhövdade arbetarmassan – – – Vad haven I gjort för en riktig fördelning av de kommunistiska krafterna i fackföreningarna? Haven i pålitliga celler i alla arbetarklassens viktiga organisationer? Vad haven I gjort för att pröva "befälspersonalen" i fackförbunden, för faktisk utsovring ur arbetarorganisationerna av tvivelaktiga, opålitliga eller t. o. m. öppet förrädiska ledare? Haven I goda spejare inom fiendeläget? – – – Nej, kamrater, eder utbildning är icke tillräcklig, i visst hänseende haven I icke ens ännu rätt fattat förberedelsens uppgifter – – –."

Betyder då detta, att den avgörande kampen uppskjutits på årtionden eller också blott på några år? Ett angrepp under krig kan man mången gång förbereda på två eller tre veckor eller ännu kortare tid. Spridda divisioner med vacklande stämning, med en osäker befäls- och kommissariä.tapparatt kunna genom tillräckligt intensivt förarbete på tio till femton dagar förvandlas till en mäktig arme, som är fast sammankittad i medvetande och vilja. Det är otvivelaktigt svårare att sammansluta de proletära massorna till avgörande kamp. Men detta arbete underlättas utomordentligt genom hela vårt nuvarande utvecklingsskede. – under den förutsättningen att vi varken vackla åt höger eller åt vänster. Om förarbetet kommer att kräva endast några månader eller t. o. m. ett eller två år eller mera, däröver vore oklokt att bry våra huvuden. Det beror på många förutsättningar. Men otvivelaktigt är, att vårt förarbete under den nuvarande situationen är en av de viktigaste förutsättningarna för revolutionens utbrott och segerrika fullbordan. Gå till massorna! – tillropar Kommunistiska Internationalen alla sina partier. Grip dem allt djupare och allt mer vittomfattande! Knyt ett oupplösligt band mellan Eder och dem! Fördela Kommunisterna på de ansvarsfullaste och farligaste posterna i arbetarklassens hela massa! Må de vinna massornas förtroende. Må massan tillsammans med dem avlägsna ur sina leder de opportunistiska ledarne, de vacklande ledarne, de lycksökande ledarne. Utnyttja varje ögonblick till förberedelse för revolutionen. Tiden arbetar för oss. Frukta ej, att revolutionen skall rinna bort mellan fingrarna på Eder. Organisera Eder, befäst Eder – och då skall timmen slå, som skall bli den verkligt avgörande offensivens stund, och då skall partiet icke blott kommendera "framåt" !, utan även leda angreppet fram ända till det segerrika slutet!